

Мішель Фейбер

КНИГА
ДУВНІХ
НОВИХ
РЕЧЕУ

Харків

2017

УДК 821.111
ББК 84(4Вел)
Ф36

Перекладено за виданням:
Faber M. The Book of Strange New Things / Michel Faber. —
Edinburgh : Canongate Books Ltd, 2014. — 586 p.

Переклад з англійської *Олега Леська*

Дизайнер обкладинки *Віталій Котенджи*

Присвячується Сві, навіки

Фейбер М.

Ф36 Книга дивних нових речей / Мішель Фейбер ; пер. з англ.
О. Леська. — Х. : Віват, 2017. — 640 с.
ISBN 978-617-690-977-4 (укр.)
ISBN 978-1-78211-407-9 (англ.)

Покинувши рідну домівку й кохану дружину Беа, священник Пітер Лі за завданням таємничої корпорації АМІК вирушає до планети Оаза. Місія чоловіка — налагодити контакт із тубільцями, що понад усе прагнуть пізнавати Біблію, яку називають «Книга дивних нових речей». Допоки чоловік освоюватиметься в новому світі, Земля потроху — спершу повільно, а з кожним днем дедалі стрімкіше — скочуватиметься до свого кінця. Герой поступово усвідомить, навіщо він насправді прибув на Оазу й у чому саме полягає його місія. Він повинен обрати між своєю вірою і любов'ю, і від цього рішення залежить його життя...

УДК 821.111
ББК 84(4Вел)

ISBN 978-617-690-977-4 (укр.)
ISBN 978-1-78211-407-9 (англ.)

© Michel Faber, 2014
© ТОВ «Видавництво “Віват”», ви-
дання українською мовою, 2017

|

НЕХАЙ БУДЕ
ВОЛЯ ТВОЯ

Сорок хвилин по тому він уже був у небі

— Я хотів тобі дещо сказати, — мовив він.

— То кажи, — відповіла вона.

Він мовчав, прикипівши очима до дороги. У темряві, що огортала замістя, не видно було нічого, крім задніх габаритних вогнів далеких машин, асфальтобетонного полотна, що нескінченним сувоєм розгорталося перед ними, і велетенських придорожніх споруд.

— Господь, напевно, розчарувався в мені лише тому, що я про це подумав, — сказав він.

— Що ж, — зітхнула вона, — Господь однаково вже знає, тож можеш розповісти й мені.

Він мигцем глянув на неї, намагаючись зрозуміти, в якому настрої вона це сказала, але верхня частина її обличчя, разом із очима, ховалася в тіні, яку відкидав край вітрового скла. Нижня ж була місячно-яскравою. Побачивши її шоку, губи, підборіддя — такі рідні йому, такі знайомі, невіддільні від нього самого відтоді, як стали йому відомі, — він відчув гострий біль від думки, що скоро втратить її.

— У рукотворному сьйві світ виглядає гарніше, — сказав він.

У машині було тихо. Обое терпіти не могли порожньої балаканини по радіо чи настирливих музичних записів. У цьому і ще багато в чому смаки їхні збігалися.

— Це те, про що ти хотів сказати?

— Так, — мовив він. — Розумієш... Незаймана природа мала би бути цілковитою досконалістю, чи не так? А все твориво рук людських — лише ганебним сміттям, яке її захаращує. Але ми й наполовину так не насолоджувалися б світом, якщо б ми — людина, людські істоти тобто...

Вона кахикнула, мовляв: *не зволікай!*

— ...якщо б ми не вкрили весь світ електричними вогнями. Ці вогні таки мають свою принаду. Нічна їзда завдяки ним стає цілком стерпною. Навіть приємною. Ось уяви лишень, що нам довелося б зараз їхати в цілковитій темряві. Бо ж це природний стан нашого світу вночі, хіба ж ні? Цілковита темрява. Тільки уяви собі. Як це було б неприємно: не мати жодної гадки, куди ти їдеш, не мати змоги розгледіти щось далі ніж за кілька метрів перед собою! А якби ти прямувала до міста — гаразд-гаразд, гадаю, у світі без технологій не *існувало* б міст — але якби ти прямувала до якогось місця, де інші люди живуть у природних умовах, палять, може, де-не-де багаття... Ти не побачила б їх, доки не під'їхала би вприпул. І не було б цього прегарного краєвиду, коли ти ще за кілька миль від міста, а вогники, наче зорі, мерехтять на схилі пагорба.

— Угу.

— І навіть усередині цієї машини — якщо припустити, що в тому світі природного існування ти *матимеш* машину або ж якийсь інший різновид екіпажа, мабуть, запряжений кінями... Буде темно хоч в око стрель. А взимку ще й дуже холодно. Натомість поглянь, що в нас тут є.

Забравши руку з керма (він завжди кермував обома), чоловік указав на приладову панель. Там звично горіли маленькі вогники. Температура. Час. Рівень води. Мاستило. Швидкість. Витрата пального.

— Пітере...

— О, дивись-но! — Кількасот метрів попереду, купаючись у світлі ліхтаря, виднілася крихітна, навантажена надміру торбами постань. — Подорожній. Підберемо?

— Не треба!

Її інтонація відрядила Пітера сперечатися, хоча вони й рідко нехтували нагодою зробити добро незнайомій людині.

Автостопник з надією підняв голову. Коли чоловіка оповило світло фар, його постать, доти невиразно людиноподібна, набула — лише на мить — пізнаваних особистих рис. Він тримав табличку з написом «ГІТРОУ».

— Дивно, — зауважив Пітер, коли вони промайнули повз. — І чому б то просто не сісти в метро?

— Останній день у Британії, — промовила Беатріс. — Остання можливість розважитися. Усі британські фунти він, либонь, витратив у пабі, гадаючи, що лишиться саме досить, щоб дістатися до аеропорту. Шість келихів по тому, він — на свіжому повітрі, тверезіє, а все, що йому залишилося, — квиток на літак і один фунт сімдесят пенсів.

Це звучало правдоподібно. Але якщо так, навіщо ж тоді кидати у скруті цю заблудлу овечку? Це не схоже на Беа — залишати когось на мілині.

Пітер обернувся знову до її притемненого обличчя і стривожився, побачивши сльозинки, що зблискували на підборідді й у кутиках рота.

— Пітере... — мовила вона.

Він знову прибрав руку з керма — цього разу щоб лагідно стиснути їй плече. Попереду над шосе висів дороговказ із зображенням на ньому літаком.

— Пітере, це наша остання можливість.

— Остання можливість? Тобто?

— Покохатися.

Індикатори спалахнули м'яким світлом, почулося їхнє «цок, цок, цок», коли Пітер пригальмував і спрямував авто на смугу до аеропорту. Слово «покохатися» дзижчало у вухах, але усвідомити його він не міг. Пітер ледве не сказав: «Ти що, жартуєш?» Утім, хоча в Беатріс і було гарне почуття гумору, вона ніколи не жартувала про важливе.

Вони їхали далі, а в авто тим часом, бентежачи своєю присутністю, пробралось відчуття, що Пітер і Беатріс не на одній хвилині: цієї надважливої миті вони прагнули різного. Пітер думав — йому здавалося, — що вранці вони попросились як слід, а ця подорож до аеропорту — лише... післяслово, майже післяслово. Сьогоднішній ранок був такий *правильний*. Вони нарешті дісталися кінця свого списку справ до виконання. Валізу було вже спаковано. Беа мала вихідний, вони спали як убиті й прокинулися лише тоді, коли сліпуче сонячне світло нагріло жовтий пуховик на їхньому ліжку. Кіт Джошуа лежав у них у ногах у кумедній позі, вони зіпхнули його й почали кохатися, мовчки, повільно й ніжно-преніжно. Потім Джошуа знову вистрибнув на ліжку й несміливо поклав лапку на голу Пітерову гомілку, немовби хотів сказати: «Не йди! Я не пущу тебе!» То була щемлива мить, яка говорила про ситуацію краще, ніж будь-які слова. А може, це просто дивовижна привабливість kota наклала захисний шар хутра на оголений нерв людського болю й зробила його стерпним. Власне, це була цілковита втіха. Вони лежали обійнявшись, слухаючи горлове муркотіння Джошуа, їхній піт випаровувався на сонці, а серцебиття поступово поверталось до звичного ритму.

— Ще раз, — сказала вона йому зараз, серед шуму двигуна, на темній автостраді, що вела до літака, який доправить Пітера до Америки й далі.

Він глянув на цифровий годинник на приладовій панелі. Реєстрація на літак мала бути за дві години, а їхати до аеропорту лишалося хвилин п'ятнадцять.

— Ти просто диво, — сказав Пітер.

Можливо, якби він вимовив ці слова з правильною інтонацією, вона б зрозуміла їхнє значення: не треба намагатися покращити те, що було вчора, слід лишити все так, як є.

— Я не хочу бути дивом, — відказала Беатріс. — Я лише хочу відчувати тебе в собі.

Якусь мить Пітер вів авто мовчки, швидко пристосовуючись до обставин, що змінилися. Здатність хутко підлаштовуватися під нові обставини була ще однією їхньою спільною рисою.

— Біля аеропорту здають унайми цілу купу цих жахливих кімнаток. Ми могли б винайняти одну на годинку, — запропонував він.

І одразу ж пошкодував, що сказав «жахливих»: це виглядало так, ніби Пітер, удаючи згоду, намагався відрадити Беатріс. Він мав на увазі лише те, що осель такого стибу вони обоє здебільшого намагались уникати.

— Просто знайди затишне місце для зупинки, — відповіла Беа. — Можна зробити це в машині.

— Господарю милий! — вигукнув Пітер, і вони обоє засміялися.

Ставши християнином, він привчив себе казати «Господарю милий!» замість «Господи Боже!». Фрази починалися подібно, тож у такий спосіб Пітерові вдавалося уникнути божби, коли вона вже зривалася з його вуст.

— Я не жартую, — сказала Беа. — Можна будь-де. Тільки не зупиняй авто там, де в нас хтось може в'їхати ззаду.

Вони їхали далі, але шосе тепер здавалося Пітерові інакшим. Теоретично це була та сама смуга асфальту з усім дорожнім причандалям, огорожена хистким металевим парканом. Своїм наміром, однак, вони перемінили її. Тепер то вже був не прямий шлях до аеропорту, а таємнича глуха місцина з темними об'їздами й криївками. Черговий доказ, що дійсність не об'єктивна, вона завжди чекає, доки чиєсь ставлення до неї не надасть їй нової форми й нового змісту.

Безперечно, кожен у нашому світі здатен змінювати дійсність. Це була одна з тих речей, про які Пітер і Беатріс чимало розмовляли. Говорили про свій виклик змусити людей усвідомити, що життя настільки похмуре й обмежене, наскільки ти його сприймаєш таким. Про виклик змусити людей побачити,